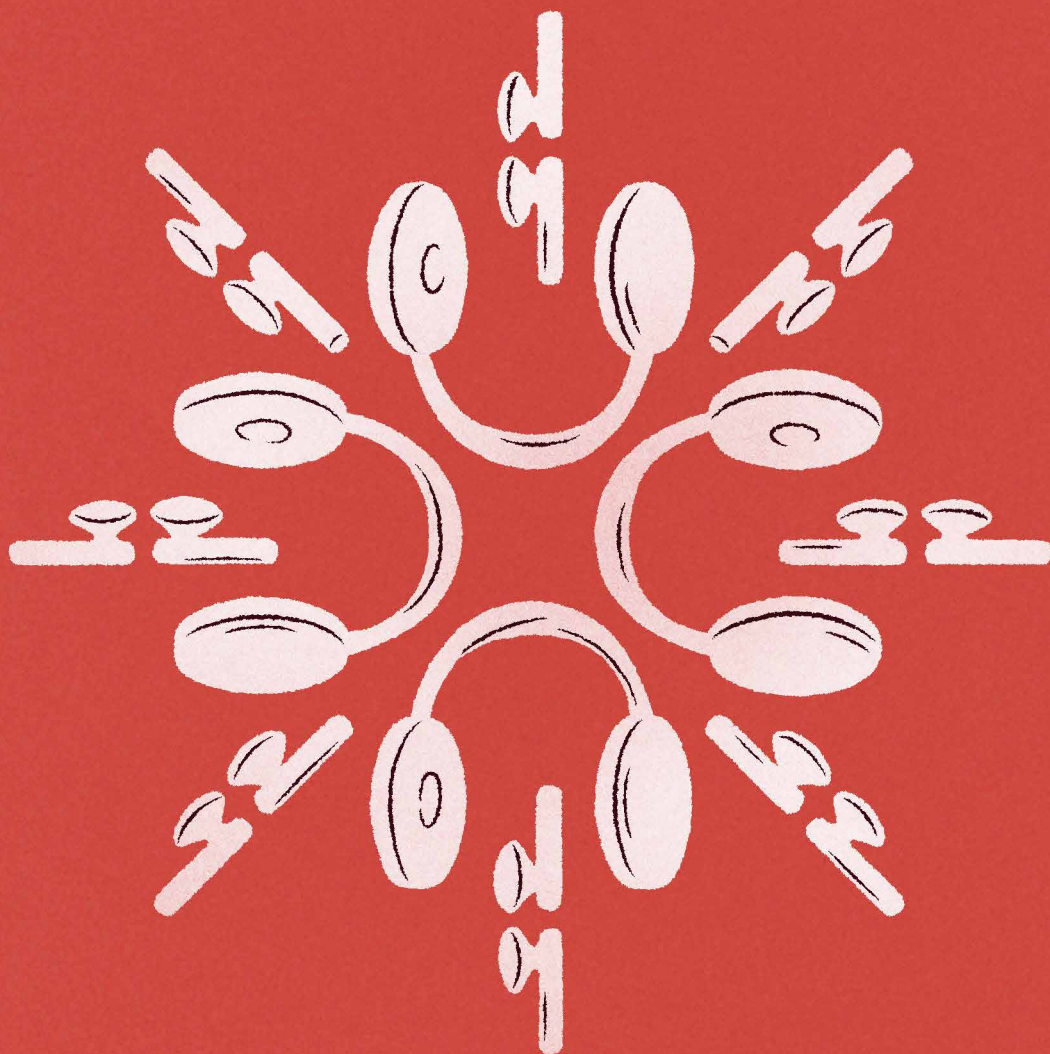

LÖÖPPI

4 / 2025 • HELSINGIN SEUDUN JOURNALISTIT

JOULUN TAAJUUEDELLA

”Jouluttajat” kerääntyvät radion ääreen heti, kun Jouluradion lähetys marraskuun alussa starttaa.

Vastaava päätoimittaja

Heta Saxell
puh. 040 631 8730
heta.saxell@gmail.com

Tuottaja

Annamari Typpö
puh. 050 387 4005
annamari.typpo@gmail.com

Graafikko

Outi Kainiemi

Muu julkaisuryhmä

Satu Björn
Pekka Holmström
Ilmo Ilkka
Katriina Lundelin
Antti Mannermaa
Hanna Raijas-Turva

Kannen kuva

Outi Kainiemi

**Helsingin Seudun Journalistit
Puheenjohtaja**

Heta Saxell

HSJ:n toimisto

Kaisaniemenkatu 1 BA 7. krs.
00100 Helsinki

Toiminnanjohtaja

Johanna Sillanpää

Hallintopäällikkö

Jaana Virtanen

Koulutuskoordinaattori

Laura Vuoma

Painopaikka

Grano

ISSN-L 1455-0032

HSJ TIEDOTTAA TILAISUUKSISTA
SÄHKÖPOSTILLA. VARMISTA,
ETTÄ MEILLÄ ON TOIMIVA
SÄHKÖPOSTIOSITTEESI.

PEKKA HOLMSTRÖM

***Jos journalismi ei pura politiikan
retoriikkaa, kuka sitten purkaa?
mieltii professori Janne Seppänen.***

3 PÄÄKIRJOITUS

4 Joulunajan musiikkimatto

10 Kuvajournalismi ei suostu kuolemaan

14 KOLUMNI Poliitiikan retoriikka ei kiinnosta journalismia

16 Toinen työpäivä

22 HELMIJUTTU Maistelin itseni maailman ympäri

26 Kaikkien kaveri

31 KÄÄNNEKOHTA Viiden tittelin jälkeen

32 Huopaaja

Työllä pitää pärjätä

ELÄTTÄÄKÖ rakas leipätyö? Tätä pohdimme yhdessä Suomen freelance-journalistien kanssa tekemässämme kyselyssä, jossa selvitettiin freelance-kustannustoimittajien palkkioita. Marraskuussa julkistetusta selvityksestä kävi ilmi, että free-kustannustoimittaja tekee työtään monesti puutteellisilla toimeksiannoilla, liian kireillä aikatauluilla ja elämiseen riittämättömillä palkkioilla. Tämä on epäilemättä monen freelancerina työskentelevän todellisuutta, ammatista riippumatta.

Mielekäs ja mieluinen työ kantaa toki pitkälle, mutta työstä saatavalla korvauksella pitää pystyä elämään myös kulttuurialalla eikä työtaakan alle pidä kenenkään nääntyä.

Kaukana ovat ne ajat, kun ammattiliitto saattoi järjestää koulutuksen, jonka nimenä oli ”Epätyypillisistä työsuhteista tyypillisiin työsuhteisiin”. Kun media-alan vakituisten työpaikkojen määrä jatkaa laskuaan, monen edessä on joko uuden ammatin hankkiminen tai itsensä työllistäminen.

Journalistiliitto tekee käytännössä ainoana liittona myös freelancereiden edunvalvontaa neuvottelemalla suoraan työnantajien kanssa free-työn ehdoista. Moni työnantaja ei ole tarttunut tähän mahdollisuuteen, mutta muutamia valopilkkuja on. Näitä tarvitsemme lisää.

Jos liiton kokeneiden juristienkin on vaikeaa

saada neuvoteltua työehtoja työnantajien kanssa, voi vain kuvitella, kuinka mahdotonta on yksittäisen ihmisen sopia palkkioiden nostamisesta tai kohtuullisemmista työehdoista.

Juuri näistä syistä tarvitsemme tässäkin ajassa ammattiliittoa. Sitkeällä työllä voimme vaikuttaa siihen, että työelämän pelisäännöt olisivat reilumpia kaikille. Että voimme viihtyä rakkaassa työssämme, tehdä sen hyvin, saada siitä kun-

nollisen korvauksen, löytää voimaa yhdessä tekemisestä – ja työpäivän jälkeen nauttia vapaa-ajasta ilman, että olemme kuluttaneet itsemme loppuun työpäivän aikana.

Utopiaa, saattaisi moni sanoa. Mutta varmasti kahdeksan tunnin työpäiväkin on tuntunut aikanaan mahdottomalta, samoin palkallinen

loma. Tai että sairauspäiviltä voi saada palkkaa. Työlainsäädäntö takaa vain minimin, ja kuten olemme nähneet, lakeja ei ole viime aikoina suinkaan muutettu työntekijöitä suosivaan suuntaan. Menettyjä oikeuksia on erittäin vaikea saada takaisin.

Pidetään siis huoli siitä, että meillä säilyy joukkovoima! Että voimme edelleen yhdessä vaikuttaa työelämän pelisääntöihin, pitää huolta journalismista, viestinnästä, kirjallisuudesta, visuaalisuudesta – kaikesta siitä tärkeästä, mitä me jokainen työksemme teemme. ●

”Työtaakan alle ei pidä kenenkään nääntyä.”

JOULUNAJAN MUSIIKKI- MATTO

Jo hyvissä ajoin ennen kuin joulupukki aloittaa matkansa, moni kääntää vastaanottimensa Jouluradion taajuuksille. Viime joulukuussa se oli Suomen kolmanneksi kuunnelluin kaupallinen radiokanava.

TEKSTI ILMO ILKKA KUVAT PEKKA HOLMSTRÖM

Vastaava tuottaja Katri Ketola, tuottaja Miia Valenko ja toimittaja Reetta Isomäki luonnehtivat marras-joulukuuhun tiivistyvää työtään kahden kuukauden mittaiseksi festariksi.

vuonna 2003 pääkaupunkiseudulle syntyi uusi radiokanava, kun Jouluradio aloitti lähetykset pitkäaikaisen toimituspäällikkönsä **Riitta Kalliorinteen** ideasta.

Vaikka mediakenttä ja median kulutus ovat reilussa 20 vuodessa muuttuneet, on joulun tunnelmaa leivittävä radio pitänyt puolensa paremmin kuin hyvin. Jouluradio oli helmikuussa julkaistun kyselyn mukaan joulukuussa 2024 Suomen kolmanneksi tavoitettavin ja kuunnelluin kaupallinen radiokanava.

Lisäksi pääkanavan keskimääräinen kuunteluaika audiopalveluiden kautta nousi Jouluradion tiedotteen mukaan yli 120 prosenttia. Sen ääressä vietettiin kerrallaan melkein kaksi tuntia, ja kaikkien nettikanavienkin kuunteluaika nousi yli sata prosenttia.

Jouluradiolla on yksi FM-taajuuksilla ja internetissä kuuluva pääkanava sekä seitsemän vain netissä soivaa kanavaa, kuten PopJoulu, Lasten jouluradio ja Klassinen joulu.

Jouluradion tekijätiimissä ovat toimittaja **Reetta Isomäki**, vastaava tuottaja **Katri Ketola**, tuottaja **Miia Valenko** sekä musiikkipäällikkö **Joni Hartikainen**. Heistä tosin vain Ketola tekee Jouluradiota ympäri vuoden, muut työskentelevät lopun vuotta yrittäjinä.

Lööppi tapasi Isomäen, Ketolan ja Valenkon Jouluradion toimituksessa, jonka se jakaa samaan media-perheeseen kuuluvan Kirkko ja kaupunki -median kanssa.

Jouluradion taustaorganisaationa toimii pääkaupunkiseudun seurakuntien mediatoimitus. Itse radion vaatima infrastruktuuri on kuitenkin toteutettu pilvipalveluissa.

Viime vuonna Jouluradio aloitti yhteistyön Sanoma Media Finlandin kanssa. Syy yhteistyöhön löytyy Ketolan mukaan seurakuntien tiukentuneesta rahatilanteesta.

– Kyseessä on tulevaisuuden suunta, koska seurakunnillakin rahat ovat vähenemässä. Meidän pitää miettiä tällaisia kevytkaupallisia avauksia toiminnan turvaamiseksi.

Jouluradio säilyy edelleen riippumattomana ja voittoa tavoittelemattomana kanavana, mutta Sanoma vastaa jatkossa kumppanuusmyynnistä.

– Lisäksi tämä tarkoittaa sitä, että pääkanavalla kuullaan noin kaksi minuuttia mainoksia per tunti.

Mainosten on Ketolan mukaan istuttava Jouluradion arvoihin ja teemaan. **Georg Friedrich Händelin** *Messias*-oratorion seassa ei siis kuulla ronskeja tai pikkutuhmia mainoksia.

Musiikkia yli generarajoen

Vaikka joulu tarkoittaa monille erityisesti kristillistä juhlaa ja siihen liittyvää musiikkia, Jouluradiossa ei ole haluttu tukeutua vain tiettyyn joulumusiikin genreen.

– Meillä ei ole mitään prosenttilukuja siitä, paljonko kristillistä musiikkia pitää olla, vaan soitamme joulumusiikkia monipuolisesti. Pääajatuksenamme on, että ihmisille saadaan joulurauhaa ja -tunnelmaa, Ketola kertoo.

Jouluradion suosion taustalla onkin Isomäen, Ketolan ja Valenkon mukaan sen monipuolisuus. Soittolista on laaja, ja sekaan mahtuu sekä vanhempia että uudempia joulukappaleita.

– Meillä on esimerkiksi yksi nettikanava, Happy Holidays, jossa on huomattavasti vähemmän perinteistä harrasta musiikkia, Isomäki sanoo.

Jouluradio on ryhtynyt ylläpitämään joulumusiikkikulttuuria myös radiolähetyksen ulkopuolella.

Jo toista kautta peräkkäin Aito Iskelmän kanssa järjestettävän Suuren jouluradiokilpailun tarkoituksena on Ketolan mukaan kannustaa musiikintekijöitä luomaan uutta joulumusiikkia. Tänä vuonna etsinnässä on uusi jouluklassikko.

Kisaan lähetetyt kappaleet arvioi seitsemän tuomarin raati, ja valikoidut biisit soitetaan Jouluradiossa. Lopulta kuulijat äänestävät niistä parhaimman joulukuun ensimmäisen viikon aikana.

– Joulumusiikin itseisarvo on meille äärimmäisen tärkeä. Ei ole väliä, oletko jo tunnettu kärkiartisti vai teetkö musiikkia kellarissa, kunhan kappale on teknisesti riittävän laadukas. Se kyllä kuunnellaan toimituksessa, Isomäki sanoo.

Tämä monipuolisuus näkyy Ketolan mukaan myös Jouluradion soittolistoissa.

– Emme halua soittaa esimerkiksi pelkästään Vain elämää -artisteja, vaan haemme musiikkia laajalta pohjalta.

JOULURADIO ON RYHTYNYT YLLÄPITÄMÄÄN JOULU- MUSIIKKIKULTTUURIA MYÖS RADIOLÄHETYKSEN ULKOPUOLELLA.

Lopullisen soittopäätöksen kappaleiden kohtalosta tekee musiikkipäällikkö Hartikainen. Koko toimitus antaa kuitenkin palautetta ja ehdotuksia soitettavista kappaleista, minkä lisäksi keskusteluja käydään sparashengessä.

Jouluradio on tekijöidensä mukaan ennen kaikkea musiikkiradio. Kanavatunnuksia ja mainoksia lukuun ottamatta sen taajuuksilla ei siis kuulla esimerkiksi juontajia.

– Olemme kokeilleet sitäkin, mutta kuulijoiden palaute oli, että he haluavat vain musiikkia, Ketola kertoo.

Tiivis työyhteisö auttaa jaksamaan

Musiikkipainotuksesta huolimatta Jouluradion tekeminen vaatii tiiviiltä tekijäjoukolta Isomäen mukaan yllättävän paljon töitä. Tehtävää riittää musiikin hallinnan lisäksi muun muassa sosiaalisen median kanavien ylläpidossa, tapahtumien järjestämisessä, kuulijoiden kohtaamisessa ja kuulijapalautteen käsittelyssä.

Kaikkeen palautteeseen ei Ketolan mukaan yksinkertaisesti ehditä vastata. Volyyymi on niin valtava.

– Olemme kuulijoita varten ja teemme tätä radiota yhdessä heidän kanssaan. Käymme esimerkiksi läpi kuulijoiden musiikkitoiveita, joita musiikkipäällikkömme seuraa herkällä korvalla. Haluamme soittaa myös sitä, mitä kuulijat toivovat.

Sähköpostin ja sosiaalisen median lisäksi kuulijat voivat lähettää viestejä Jouluradion nettisivuilla olevaa Kuumalinja-palvelua pitkin.

Työajoista pyritään kiireestä huolimatta pitämään Ketolan mukaan kiinni. Kertyneitä ylityötunteja voi pitää vapaina joulunpyhien aikaan.

– Kun itse aloitin Jouluradiossa vuosia sitten, sitä oli niin ihana tehdä, ettei välttämättä huomannut pitää huolta työajoista. Nykyään ylitöitä tulee jonkin verran, muttei tolkuttomasti. Kukaan ei saa Jouluradion takia olla burnoutissa.

Tässäkin tekijöitä auttaa kannustava ja yhteisöllinen työympäristö, jossa toisilta kysytään jaksamisesta ja työtehtäviä voidaan tarvittaessa helposti jakaa.

– Toisaalta tämä työ kyllä antaa niin paljon. Puhutaan sellaisesta kahden kuukauden festarista, kun koko ajan tapahtuu. Jouluradiolla on niin vahva brändi ja kaikki ovat siitä niin innoissaan, että se helpottaa jaksamista, Valenko kertoo.

Ei vain jouluttajien iloksi

Ketola kuvailee Jouluradiota joulunajan musiikkimatoksi, joka pyörii jouluvalmistelujen ja joulunvieron taustalla.

Kuulijakysely osoittaa, että Jouluradio on onnistunut tehtävässään hyvin. Kyselyn yli 650 vastaajasta 85 prosenttia oli tyytyväisiä pääkanavan musiikkiin.

Katri Ketola.

Miia Valenko.

Reetta Isomäki.

MEILLÄ ON PALJON PARIKYMPPIISIÄ KUULIJOITA, JOTKA OVAT KASVANEET JOULURADION ÄÄRESSÄ.

Sama osuus vastaajista totesi, että Jouluradio onnistuu luomaan joulun tunnelmaa erittäin hyvin tai hyvin.

Suosiota selittää tekijöiden mukaan ainakin osin se, että Suomesta löytyy suuri joukko intohimoisia joululihmisiä. Nämä ”jouluttajat” kerääntyvät radion ääreen heti, kun lähetyks marraskuun alussa starttaa.

Jouluradion vahva asema on Isomäen mukaan nykyisessä pirstaloituneessa mediakulttuurissa poikkeuksellinen. Sen sosiaalisen median kanavissa tai joulumusiikkikulttuurissa yleensä ei ole havaittavissa polarisaatiota.

– Lähtökohtaisesti kaikki ovat puolellamme, koska joulu ja joulumusiikki ovat niin positiivisia asioita.

Jouluttajat eivät silti ole ainoa kuulijaryhmä, jonka Jouluradio tavoittaa.

– Meillä on esimerkiksi paljon parikymppisiä kuulijoita, jotka ovat kasvaneet Jouluradion ääressä. On jännää, että hekin haluavat kuunnella radiota, vaikka tarjolla on myös Spotifyn kaltaisia suoratoistapalveluita, Ketola sanoo.

Monipuolisuus näkyy Isomäen mukaan myös tekijäjoukossa, jonka ikähaitari ulottuu tet-harjoittelijoista varhaiskeski-ikäisiin.

– Voimme vastata moninaisten ihmisten kysymyksiin ja tarpeisiin, koska itsekkin olemme moninaisia.

Jouluna myös jalkaudutaan

Lokakuun loppupuolella tekijät rion kalenterit ovat jo täyttyneet sopivasti ja jouluttaminen on päässyt hyvään vauhtiin. Kun Jouluradio loppiaisenä hiljenee, alkaa seuraavan kauden suunnittelu ja edellisen tarkastelu välittömästi.

– Yhtenä ensimmäisenä työnämme lähdemme järjestämään vuosittain uudistuvan Hoosianna-sovituksen tekoa ja aloitteleme yhteistyökuvioita tulevaa kautta varten, Ketola kertoo.

Joulu onkin Jouluradion tekijöiden elämässä läsnä lähes ympäri vuoden. Monet asiat sovitaan jo ennen kesäloimakautta, ja konkreettinen tekeminen alkaa elokuussa.

Marraskuussa, kun lähetykset alkavat, starttaavat myös erilaiset tapahtumat, joissa Jouluradio jalkautuu kuulijoiden keskuuteen esimerkiksi kauppa-keskuksissa. Lähetyksikauden avajaisia vietettiin tänä vuonna Pohjoismaiden ainoan joulukoristevalmistajan Weisteen tiloissa Helsingissä jo lokakuun

puolella. Yhteistyön tuloksena on syntynyt myös punainen Jouluradio-kuusenkoriste.

Mitä pidemmälle marras-joulukuuta edetään, sitä tiiviimmäksi tahti kiihtyy.

Tänä vuonna Jouluradio osallistuu ensimmäistä kertaa nuorille suunnatuille Studia-messuille.

– Nuoria on kuulijoissamme yllättävänkin paljon, joten on luonnollista että menemme sinne, missä he ovat. Lisäksi piipahdamme Vantaan joulutorilla ja pidämme piparinpaistoillan, jonne saamme ruokatoimittajan kertomaan, mikä se oikeanlainen sokerimassa oikein on, Valenko kertoo.

Suurin tapahtuma, johon Jouluradion väki tällä kaudella jalkautuu, on aatonaattona Espoon Metro-areenalla järjestettävä Kauneimmat joululaulut -tilaisuus.

– Jouluradio näkyy sielläkin ennen tapahtumaa ja sen jälkeen, ja Yle lähettää tapahtuman suorana, Valenko iloitsee.

Nostetta kotimaiselle musiikille

Synkkä ja epävarma maailmantilanne ei säästä Jouluradiotakaan. Siksi tästä lähetyksikaudesta on tekijät rion mukaan suunniteltu hieman edellisvuosia perinteisempi kokonaisuus, jonka avulla halutaan luoda kuulijoille turvan tunnetta.

Ja näkyvät toimituksessa myös mediamaailman myllerrykset.

– Esimerkiksi algoritmit ja teknologia kehittyvät vuoden aikana, joten meidänkin täytyy seurata niitä jatkuvasti, Ketola kertoo.

Erityisesti tekoälyn yleistymistä ja sen käyttöä radioalalla on monitoroitava tiiviisti. Tässä mielessä yhteistyö Sanoman kanssa on ollut Ketolan mukaan hienoa, sillä se on avannut näkymiä siihen, miten suuri mediatalo tämänkaltaisiin haasteisiin vastaa.

– Tekoälystä voisi olla apua esimerkiksi soitto-listojen kuratoinnissa, mutta kyllä siihen tarvitaan jatkossakin ihminen, koska me tiedämme sekä musiikillisesti että kulttuurisesti, mitä sinne kannattaa laittaa, Ketola sanoo.

Isomäki miettii, että musiikin tekeminenkin voi muuttua tekoälyn myötä. Ainakaan tämän kauden joululaulukilpailuun ei kuitenkaan hyväksytty tekoälyn tekemiä kappaleita.

– Haluamme tukea ja nostaa kotimaista musiikkia, joten siksikään emme halunneet kilpailuun tekoälymusiikkia, Valenko sanoo. ●

Jouluradion toimitus vastaa musiikin hallinnan lisäksi muun muassa sosiaalisen median kanavien ylläpidosta, tapahtumien järjestämisestä, kuulijoiden kohtaamisesta ja kuulijapalautteen käsittelystä.

KUVAJOURNALISMI EI SUOSTU KUOLEMAAN

Kuvajournalismin loppua on povattu vuosikymmenten ajan, mutta tutkimus kertoo sen elävän ja uudistuvan. Kuvalla on edelleen ainutlaatuinen voima todistaa, tulkita ja koskettaa, myös somen supermarketissa.

TEKSTI TIJU POHJOLAINEN KUVITUS OUTI KAINIEMI

Valokuvaaja **Antti Rintala** tiedustellee henkilökuvauksen yhteydessä kuvattavalta usein, sopiiko tälle, että kuvataan myös kädet. Kukaan ei ole kieltäytynyt. Yleensä kuva käsiparista tai kämmenistä jää käyttämättä, mutta toisinaan se päätyy henkilöjutun kuvitukseksi. Näin kävi esimerkiksi 89-vuotiasta **Mauno Aarniota** käsittelevässä *Apu*-lehden jutussa, jossa kuva ikämiehen käsistä kertoo oman tarinansa eletystä elämästä. Kuva sysää katsojan mielikuvituksen liikkeelle.

Nyt Rintalan studion puisella työpöydällä lepävällä tietokoneella on käsittelyssä sarja voimakkaita potretteja kirkollisista vaikuttajista. Arvelen, että kuvat ovat tulossa *Kotimaa*-lehteen. Niissä on vahva, tummuudessaan jopa synkkä tunnelma. Valokuvaaja kertoo

käyttäneensä kuvien referenssinä **Annie Leibovitzin** mustavalkoisia henkilökuvia. Suurikokoisesta *Leibovitz Retrats 2005–2016* -kirjasta (Phaidon 2022) Rintala on näyttänyt kuvattaville etukäteen, minkälaista tunnelmaa hän on kuviin hakemassa.

Ketä kuvaankaan?

Kun Antti Rintala saa tilauksen henkilökuvauksesta, hän selvittää ensimmäiseksi, kuka ja minkälainen tyyppi haastateltava oikein on. Googlailemalla hän kartoittaa, millaisia kuvia henkilöstä on aiemmin otettu, miten hänet on nähty ja millaisissa ympäristöissä häntä on kuvattu. Esimerkiksi näyttelijä **Anja Pohjola** löytyi kuvia, jotka oli otettu hänen kotonaan.

– Muistan miettineeni, antaisiko Pohjola minunkin kuvata kotonaan, minkälainen taiteilijan koti mahtaa

”JOKAINEN HENKILÖ PITÄÄ KUVATA SAMALLA TAVOIN ARVOSTAVASTI.”

ANTTI RINTALA

olla ja kuinka pitkään hän suostuisi kuvattavana olemaan.

Pohjolan kodin ikkunoista tulvi hieno luonnonvalo. Rintalan mielessä kyti vahvana onnistumisen pakko. Se kumpusi arvostuksesta kuvattavaa kohtaan.

– Ajattelen, että jokainen henkilö pitää kuvata samalla tavoin arvostavasti.

Kuvajournalismin madonluvut?

Vaikka usein kuulee puhuttavan kuvajournalismin kriisistä, tutkimus kertoo toisenlaista tarinaa. Kuva-Tieto-hankkeen loppuraportti (Tampereen yliopisto 2024) tuo esiin, että visuaalisella journalismilla on yhä vahva asema ja jopa kasvava rooli uutismediassa. Haastattelututkimuksissa korostui, ettei kuva ole pelkkä kuvitus vaan itsenäinen tiedon lähde, joka vahvistaa journalistisen sisällön uskottavuutta.

Raportin mukaan yleisöt myös odottavat kuvallisuudelta entistä enemmän: nopeita reaktioita uutis-tilanteisiin, monipuolista visuaalista kerrontaa sekä läsnäolon todistamista. Kuvalla on voima osoittaa, että media on ollut tapahtumapaikalla, ikään kuin todistajana – myös silloin, kun itse kuvassa näkyy vain vähän.

Samalla Instagramin ja TikTokin kaltaiset kanavat muokkaavat käsitystä siitä, miltä ”hyvä kuva” näyttää. Raportin laatijoiden, väitöskirjatutkija **Paula Haaran** ja professori **Asko Lehmuskallion** mukaan tämä ei kuitenkaan vähennä kuvajournalismin merkitystä. Päinvastoin, sosiaalisen median logiikka haastaa perinteisen kuvajournalismin löytämään omaleimaisia tapoja kertoa tarinoita.

– Niin kauan, kun minä olen ollut tekemisissä kuvajournalismin kanssa, sille on luettu madonlukuja. Voisin sanoa, että kuvajournalismi on kuollut, mutta en sano! Se on vanhojen miesten puhetta, sanoo Aalto-yliopiston valokuvataiteen lehtori, kirjailija **Hanna Weselius**.

Aineistoa kotialbumeista

Aina toisinaan jokin yksittäinen journalistinen valokuva saa Hanna Weseliuksen ajattelemaan ”No nyt on onnistuttu!” Silloin hän on aistinnut kuvasta kuvajan läsnäolon tai kohteesta tai tilanteesta on välittynyt jotain sellaista, mitä sanoin ei edes voisi kuvailla.

Sosiaalisen median aikakaudella koko mediakenttä

on muuttunut. Weselius näkee muutoksen osin siinä, että jokainen meistä on tavallaan oma mediansa, joka päättää, mitä kuvia haluaa julkaista ja missä. Olemme tottuneet kuvaamaan itseämme ja jakamaan kuvia julkisesti aivan eri mittakaavassa kuin koskaan aiemmin.

– Kuvattavana oleminen on jokapäiväistynyt ja jokapaikkaistunut.

Weselius on myös huomannut, että kotialbumikuvien käyttö journalistisissa artikkeleissa on lisääntynyt huomattavasti. Hän puhuu ”Instagramin logiikasta”: sosiaalinen media muokkaaa käsitystä siitä, millainen kuva on esteettisesti hyvä ja millaisia kuvia julkaistaan.

– Toki valokuvan olemus muuttuu aina aikakausien mukaan. Sosiaalinen media on kuitenkin muokannut todella paljon kuvan käyttöä. Se vaikuttaa myös siihen, minkälaisia kuvia pidämme onnistuneina.

Kuvien supermarket

Media ja käsitys visuaalisesta journalismista ovat siis muuttuneet monin tavoin digitalisaation myötä. KuvaTieto-raportti muistuttaa, että kuvallisuus on ihmiselle perustavanlaatuinen tapa hahmottaa maailmaa.

Raportin mukaan visuaalinen journalismi on tulevaisuudessakin merkittävä uutistiedon lähde. Verkkojulkaiseminen ja sosiaalisen median tulo ovat korostaneet kuvallisuuden merkitystä huomion herättäjänä ja vetovoimatekijänä.

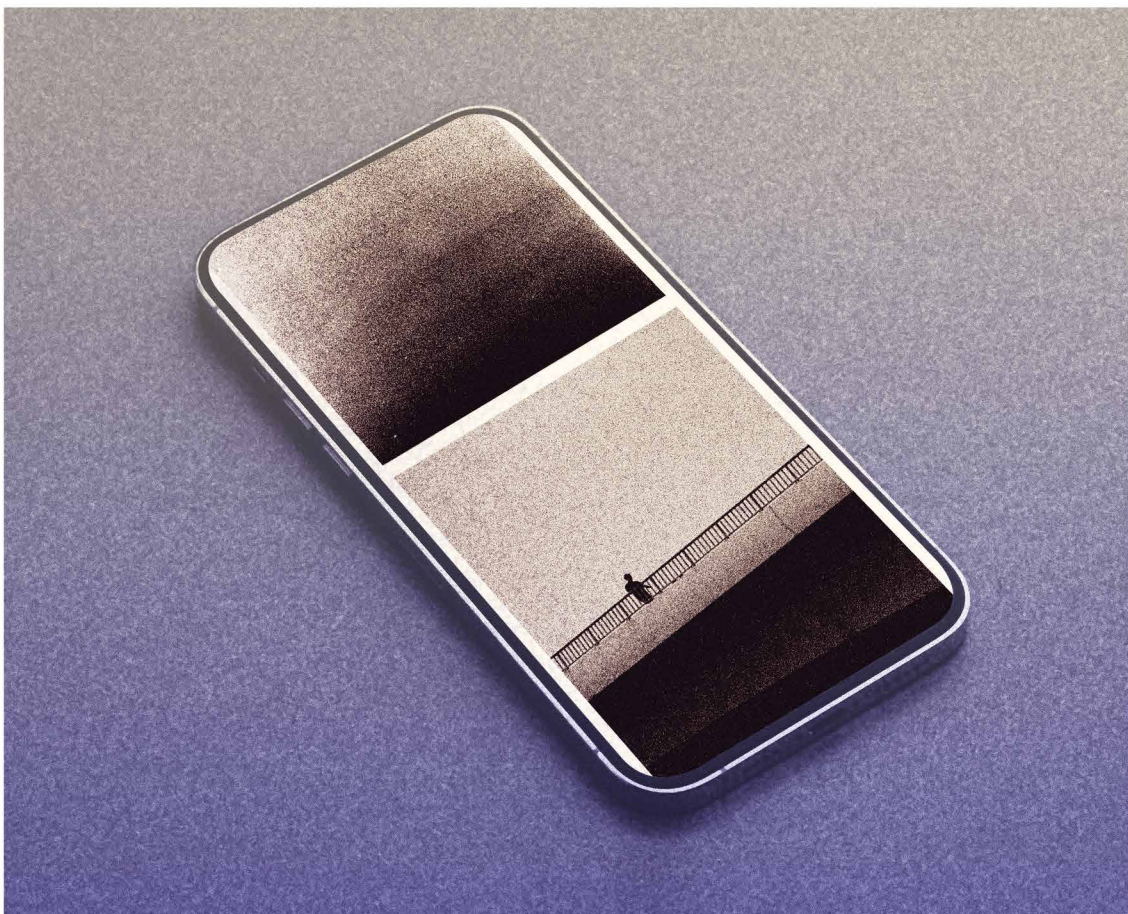
– Raporttia varten tehdyissä haastatteluissa korostui journalistisen kuvan itsessään vahva asema, sanoo Lehmuskallio.

Lehmuskallio puhuu paljon kuvan kontekstista ja erilaisista julkaisualustoista. Hän alleviivaa, etteivät Instagramin kaltaiset sosiaalisen median alustat ole itsessään medioita kuten *Helsingin Sanomat* tai *New York Times*. Sosiaalisen median kanavat ovat ennemminkin kuin supermarketteja, joista voi hankkia yhtä lailla mediaa kuin maitotuotteita.

Esimerkiksi Instagram-sisältöä tehdään hyvin eri periaattein kuin kuvajournalismia. Visuaalisen tarinankerronnan muoto on Instagramissa tai TikToksissa toisenlaista: se lainaa esimerkiksi mainosten, musiikkivideoiden ja elokuvien kuvakerronnasta.

”KUVATTAVANA OLEMINEN ON JOKA- PÄIVÄISTYNYT JA JOKAPAICCAISTUNUT.”

HANNA WESELIUS

Silti myös journalistisia kuvia julkaistaan sosiaalisessa mediassa jatkuvasti, ja lehtitaloilla on paine houkutella nuoria lukijoita näiden kanavien kautta.

Molemminpuolinen innostus

Ennen kuin palataan Antti Rintalan studiolle Vallilaan, pirautan **Hannes Paanaselle** A-lehtiin. Hän työskentelee kuvatoimituksen päällikkönä. Olen näet jäänyt miettimään, pyrkivätkö nykypäivän kuvattavat tai heidän taustatiiminsä jollain tavoin kontrolloimaan kuvauksia.

– Ehkä se, että tätä piti oikein erikseen pohtia, kerroo siitä, etten tunnista ulkopuolista painetta, Paananen sanoo.

– Joskus artistin manageri tai vastaava haluaisi mielellään puuttua kuvauksiin, mutta kyllä me aina teemme selväksi, että tuotamme kuvia omaan, journalistiseen käyttöön.

Monesti kuvattava itse innostuu kuvaustilanteesta tai -paikasta tai vaikkapa valokuvaajan ideoista niin, että tulee ennemminkin suitsineeksi taustatiimiään.

Antti Rintalan portfolioissa näkyy runsaasti tuttuja

”KUVALLISUUS ON IHMISEN PERUSTAVAN- LAATUINEN TAPA OLLA MAAILMASSA.”

ASKO LEHMUSKALLIO

kasvoja: sosiaalisen median vaikuttajia, poliitikkoja, taiteilijoita.

Hän ei tunnista, että kuvaamisen tapaa yritettäisiin kuvaustilanteessa jotenkin ulkopuolelta kontrolloida. Ei edes politiikan areenoilla. Kuvaukset ovat usein nopeita, ja niille on varattu tarkka aika. Poliitikot ovat myös tottuneita olemaan kameran edessä.

Sama pätee nuoriin sukupolven yleisemminkin.

– Nuoret tietävät valmiiksi, miten kuvassa ollaan. Kuvattavia ei juurikaan tarvitse ohjata, vaan he osaavat heti ottaa oikeanlaisia asentoja. Heitä on kiva kuvata. ●

Janne Seppänen on professori, visuaalisen viestinnän ammattilainen ja medialukutaidon kouluttaja. Ennen tutkijan uraansa hän työskenteli journalistina muun muassa Helsingin Sanomissa, Aamulehdessä ja Uudessa Suomessa. Hän kirjoittaa säännöllisesti mediasta, viestinnästä ja politiikasta Polemis-blogissaan.

Politiikan retoriikka ei kiinnosta journalismia

EN MUISTA, koska olisin viimeksi lukenut merkittävästä uutismediasta jutun, jossa lukijoille avataan politiikan retoriikkaa. Kun journalismi ei tartu siihen, yksi politiikan keskeinen ja äänestäjiä vahvasti puhutteleva ulottuvuus jää pimentoon.

Analysoinnin sijaan uutismediat toistavat sellaisenaan esimerkiksi pääministerin hokemaa, jonka mukaan ”meidän on pakko tehdä vaikeita päätöksiä”.

Fraasi kantaa mukanaan monia merkityksiä ja tunne- mielikuvia. Niistä ilmeisin on myös pinnallisin: hallituksen päätökset ovat vaikeita, koska niistä on hankala löytää yksimielisyyttä. Samalla se viestii siitä, että päätökset ovat poliittisesti riskaabeleita, koska ihmiset eivät pidä niistä.

Vahvin tunnemieli kuva on kuitenkin toisaalla.

Fraasi viestii, että pääministeri on olosuhteiden uhri, jolle talouspoliittinen tilanne antaa vain yhden mahdollisen vastuullisen toimintatavan. Vaikutelmaa tukee toinen lauseparsi, jonka mukaan hallitus on laitettu siivoamaan aiemman hallituksen sotkuja.

Näin pääministerille kehittyvä moraalisen toimijan sädekehä. Hän näyttäytyy ainoana aikuisena talouspolitiikan leikkikentällä, joka on kakaroiden temmellyksen jäljiltä totaalisen sekaisin.

Samalla politiikan uhriasetelma kääntyy pääläelle. Nyt uhreja eivät enää olekaan hallituksen poliitikasta kärsivät vaan pääministeri itse, joka on heitetty lähes mahdollittomaan tilanteeseen. Hänellä on kuitenkin rohkeutta ja ryhtiä tehdä välttämättömät päätökset, jotka lopulta pelastavat myös leikkauspolitiikan todelliset uhrit.

Monikon ensimmäisen persoonan käyttö viittaa kaikkiin suomalaisiin ja samalla hallitukseen. Se luo ryhmänormia, joka velvoittaa meistä jokaista vastuulliseen toimintaan hallituksen rinnalla. Näin lausuma

kääntää pääministerin omat poliittiset intressit kaikkien suomalaisten intresseiksi. Poliitiikka lähes katoaa politiikasta, koska pääministeri on kaikkien asialla ja tekee vain sen, mikä on pakko.

Kyse ei ole tietenkään vain yhdestä poliittisesta fraasista. Istuva hallitus on taitava keksimään retorisia ratkaisuja, jotka tukevat pakon ja vaihtoehdotomuuden tunnemielikuvaa: velkalaiva, vyönkiristys, ainoa tie ja – tietenkin – velkajarru.

Viimeksi mainitun tunnemieli kuva on poikkeuksellisen voimakas. Velkajarrua on suorastaan mahdoton vastustaa, koska vastustus kääntyy lähes automaattisesti holtittoman velkaantumisen kannattamiseksi.

Poliittisen retoriikan avaaminen on tietenkin haasteellista.

Siihen puuttuminen saadaan helposti näyttämään poliittiselta kannanotolta. Pakon ja vaihtoehdotomuuden kriittinen tarkastelu tulkittaisiin helposti kannanotoksi julkisen talouden tasapainottamista

vastaan. Millainen somemyrsky nousisi, jos Yle suorassa lähetyksessään laittaisi pääministerin kovalle hänen retoriikastaan.

Koska journalismi ottaa nopeasti käyttöön kaikki hallituksen retoriset syötteen velkalaivasta velkajarruun ja vakiinnuttaa ne osaksi omaa kielenkäyttöään, käsitteiden avaaminen murentaisi myös journalismin omaa kielenkäyttöä. Retoriikan samanaikainen purkaminen ja siihen sitoutuminen loisi pulmallisen tilanteen. Miksi puhutte velkajarrusta, jos se kerran on hallituksen ideologien työkalu?

Retoriikan toistaminen sellaisenaan on kuitenkin huonoin mahdollinen vaihtoehto. Kansalaisten on tärkeää olla selvillä keinoista, joilla poliitikot yrittävät vaikuttaa heihin. Jos journalismi ei pura politiikan retoriikkaa, kuka sitten purkaa? ●

”Retoriikan toistaminen sellaisenaan on huonoin mahdollinen vaihtoehto.”

Evelin Kaskin mukaan romaanin taustatyöt muistuttavat toimittajan työtä. Erään hahmon takia hän kävi Euroopan parlamentissa. ”Olin siellä hypistelemässä mattoja, katsomassa, miten kaarevia käytävät ovat, ja tutkimassa kahvikuppeja.”

TOINEN TYÖPÄIVÄ

Kun intohimo vie, vuorokaudessa on enemmän kuin 24 tuntia.
Kolme median ja viestinnän ammattilaista paljastaa,
miten he tekivät kirjahaaveistaan totta päätyön ohella
– ja miksi se oli kaiken vaivan arvoista.

TEKSTI TUUKKA TUOMASJUKKA KUVAT PEKKA HOLMSTRÖM

Taittoon marraskuun puolivälissä, painoon joulukuun alussa ja ulkona tammikuun alussa.

Näin etenevät viimeiset askeleet ennen kuin viestintäyrittäjä ja toimittaja **Evelin Kaskin** esikoisromaani *Hurmos* on valmis.

Otavan julkaisema teos käsittelee vallankäyttöä poliittisissa instituutioissa, yksityisellä sektorilla ja ihmisten välisissä suhteissa sekä sitä, ketkä pystyvät vaikuttamaan yhteiskunnan kehitykseen. Mukana kulkee kolme yksinäistä ihmistä ja yksi sinnikäs tarakka.

Kask on toteuttanut monen unelman, kun suuri kustantamo julkaisee hänen romaaninsa. Hänen näkökulmastaan tavoitteellinen kirjoittaminen on erityisesti ajankäyttöön liittyvä valinta.

– Se, että arjen ja työelämän saa sovitettua yhteen, vaatii päätöksen kirjoittaa, hän sanoo.

Kask arvioi kirjoittaneensa viimeisen viiden vuoden ajan karkeasti noin 10 tuntia viikossa. Kun se kerrotaan 50 viikolla, saadaan 500 tuntia eli viidessä vuodessa yhteensä 2 500 tuntia. Suurimman osan ajasta hänellä ei ollut takeita, että teosta julkaistaan.

– Se on 2 500 tuntia pois vapaa-ajasta, perheen ja ystävien kanssa vietetystä ajasta, keramiikkakurssista, padelin pelaamisesta, *you name it*.

Koska Kaskilla ei ole lapsia, hän pystyy päättämään ajankäytöstään melko vapaasti.

Myös lähipiiri on suhtautunut hänen päätökseensä

tukien, sillä he ymmärtävät tarpeen ja intohimon, joka kaunokirjalliseen työskentelyyn liittyy.

”Siitä tuli ikään kuin toinen työ”

Kask on käsitellyt työssään valtaa ennenkin: ensin toimittajana, sitten valokuvataiteilijana erilaisissa projekteissa. *Hurmoksen* kautta muodoksi valikoitui kaunokirjallisuus erilaisine keinoineen.

– Ajattelen, että journalistinen kirjoittaminen on aika rajattua. Kaunokirjallisuus antaa enemmän mahdollisuuksia, vaikka teemat olisivatkin samoja, joita voi käsitellä myös journalismissa, Kask sanoo.

Ensimmäiset ajatukset *Hurmoksen* teemoista syntyivät vuonna 2017, kun Kask oli Pariisissa vaihto-opiskelijana osana valokuvauksen maisteriopintojaan Aalto-yliopistossa. Tämän jälkeen tuli parin vuoden tauko, minkä jälkeen hän aloitti tavoitteellisen kirjoittamisen.

Ensimmäinen versio valmistui vuosikymmenen taitteessa. Kask lähetti sitä eri kustantamoihin, ja vaikka nykyhetkestä katsottuna se olikin ”hyvin raakile”, tuoloin syntyi kontakti Kaskin tulevaan kustantamoon.

– Sain Otavalta hyvän palautteen silloin, että tämä on kiinnostava, mutta tätä ei voida ottaa kustannusohjelmaan.

Palaute rohkaisi häntä jatkamaan ja hakeutumaan kirjoittajakoulutukseen: ensin Nuoren Voiman liiton kirjoittajaryhmään ja sen jälkeen Kriittiseen korkeakoulun kahden vuoden mittaiselle kirjoittajalinjalle.

HANKALIMMAKSI VUORIO KOKI AJANKÄYTÖN JA SOPIVIEN KIRJOITUSAIKOJEN LÖYTÄMISEN.

Koulutuksen aikana, kesän 2024 taitteessa, hän sai kustannussopimuksen.

Romaani syntyi kotona ennen töiden aloittamista eli aamuisin seitsemästä kymmeneen sekä iltaisin viiden jälkeen jaetulla työhuoneella.

Työstökierroksia oli lukemattomia. Yhdellä niistä Kask tarkasteli ainoastaan sitä, miten kirjassa ensimmäisiltä viimeisille sivulle esiintyvä sankka sumu kehittyy, tiivistyy ja tihenee. Romaanin työstäminen vakavoittikin Kaskin suhdetta luovaan kirjoittamiseen ja muutti sitä päämäärätietoisemmaksi.

– Siitä tuli ikään kuin toinen työ.

”Koko ajan mahtava vapauden tunne”

Myös toimittaja **Jukka Vuorion** kirjaprojekti oli pitkä. Into Kustannuksen syyskuussa julkaisema tietokirja *Isät meidän* sai alkunsa kuusi vuotta sitten, kun Vuorio koki, että isät olivat jääneet sivurooliin julkisuudessa käytävästä vanhemmuuskustelusta. Samalla hän halusi tuoda keskusteluun moniäänisyyttä.

– Ei ole olemassa mitään yhtä, kahta, kolmea oikeaa tapaa olla isä, vaan isyys on tosi moninaista ja me tullaan tosi moninaisista lähtökohdista tähän.

Isät meidän on Vuorion kolmas tietokirja.

Edellinen, yhdessä **Tony Salmelaisen** ja **Arto Kuuluvaisen** kanssa kirjoitettu *Elämän pelikirja* oli muodoltaan haastattelukirja, jossa haastateltiin kymmentä entistä ammattiurheilijaa.

Myös *Isät meidän* syntyi minämuotoon kirjoitettuun haastattelumonologiin. Kirjassa on Vuorion, hänen isänsä ja isoisänsä kertomukset isyydestä sekä lisäksi 13 erilaisen isän haastattelut.

– Sen jälkeen, kun oli tottunut haastattelumuotoon, tuntui hirveän luonnolliselta tehdä tämä kirja samaan malliin, Vuorio sanoo.

Vuorio on kirjoittanut myös toimittajana vanhemmuudesta, mutta näkee kirjalla silti oman arvonsa verrattuna esimerkiksi juttusarjaan.

– Haluan sekä ihmisenä että toimittajana kiinnittää huomiota siihen, että asiaan on monia tulokulmia. Kirja mahdollistaa sen paremmin kuin lehtijuttu, koska lehtijutussa ei ole mahdollista eikä järkevää esittää viittätoista eri näkökulmaa yhdessä paketissa.

Samalla Vuorio kokee, että hänellä oli tietokirjaa tehdessä enemmän vaikutusmahdollisuuksia kokonaisuuteen kuin toimittajan työssä.

– Lehtijuttuja tehdessä saan vaikuttaa paljon aiheisiin ja juttujen sisältöön, mutta kirjoittamisen raamit

tulevat silti enemmän ulkoapäin. Tässä ne pystyy määrittämään tosi paljon itse. Minulla oli koko ajan mahtava vapauden tunne.

Parin vuoden kielto seuraaviin projekteihin

Kirjan sovittaminen työn ja arjen ohene ei ollut Vuoriolle helppoa. Hänellä on puolisonsa kanssa 5- ja 8-vuotiaat lapset. Muutaman kerran Vuorio uskoi jo, että projekti jää kesken. Hän uskoo, että kirja toi mukanaan paljon stressiä, jota hän ei ole vielä kukaan tiedostanut.

– Fyysinen ja henkinen jaksaminen ja palautuminen olisi ollut parempaa ilman toista työtä tässä päivityksen ohella.

Hankalimmaksi Vuorio koki ajankäytön ja sopivien kirjoitusaikojen löytämisen. Tunnin tai parin pätkissä työskentely ei sovi hänelle.

– Siinä tulee olo, että ei ehdi tehdä tarpeeksi.

Siksi Vuorio kirjoittikin usein lauantaisin ja sunnuntaisin. Lisäksi teos eteni jonkin verran kesä-, joului- ja syysloilla sekä yksittäisillä palkattomilla lomaviikoilla. Haasteista huolimatta Vuorio kokee voineensa olleen riittävästi läsnä perheensä arjessa.

Nyt Vuorio on antanut itselleen muutaman vuoden kiellon seuraavia päivätöiden ulkopuolisia projekteja varten. Mielessä tosin on jo ajatus seuraavasta kirjasta: novellikokoelmasta.

Excel-ihminen tykkää kirjoittaa yksin

Sanna-Mari Hovi on kirjakustantamo Docendon tietokirjallisuuden kustannuspäällikkö ja sen ohella sivutoiminen tietokirjailija.

Huhtikuussa 2025 ilmestyi hänen viides tietokirjansa, Tammen julkaisema *Ruotsin kuningattaret*. Siinä hän tarkasteli perinteisen mieslinjan ja kuninkaiden sijaan kuningattaria ja heidän merkitystään.

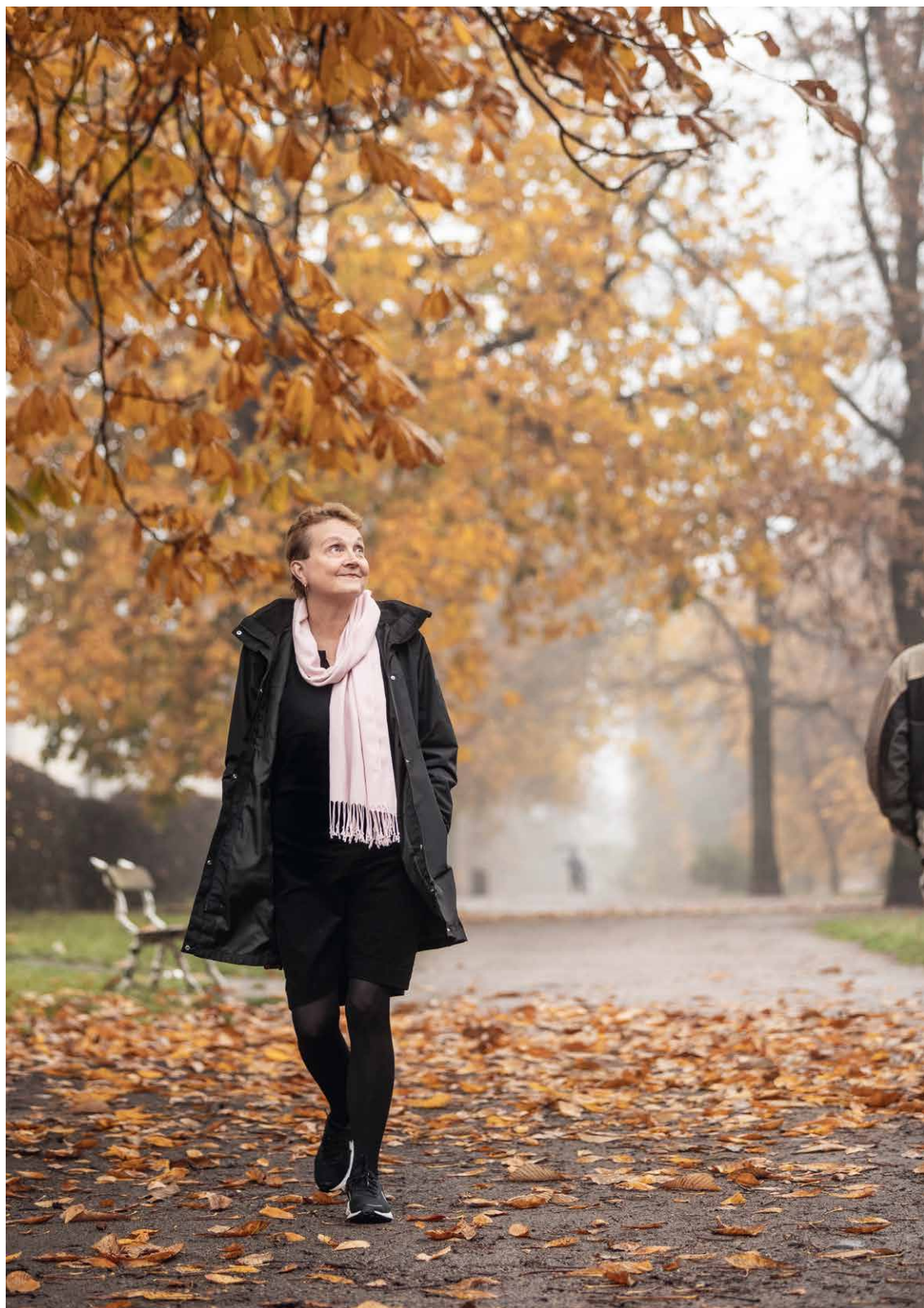
– Minusta oli tärkeä tuoda teemaan naisnäkökulmaa, Hovi sanoo.

Hovi julkaisi ensimmäisen tietokirjansa vuonna 2012, kun hän kirjoitti puolisonsa kanssa haastattelukirjan ystävästään. Se sai hänet vakuuttumaan siitä, ettei tietokirjoja kirjoittaakseen tarvitse olla ammattitoimittaja, ja niinpä hän alkoi kirjoittaa lisää. Kaikki kirjat ovat syntyneet päivätöiden ohella.

Hovi on esikoistöksensä jälkeen keskittynyt kirjoittamaan monarkioista, erityisesti Ruotsin kuningashuoneesta. Toisen tietokirjansa hän julkaisi vuonna 2018, ja sen jälkeen niitä on ilmestynyt

Jukka Vuorio on haaveillut kirjoittamisesta jo nuoresta. ”Näen siinä itsessään jo arvon, että joku kustantamo on julkaissut minun kirjani.”

Tietokirjojen tekeminen on vahvistanut kustannuspäällikkö Sanna-Mari Hovin uskoa itseensä kirjoittajana. Samalla hän on päässyt näkemään ammattikuntaansa toiselta puolelta. ”Kyllä sen huomaa, että vaikka kuinka itsekkin on kustannustoimittaja, ilman kustannustoimittajaa tulos olisi huomattavasti heikempi.”

IHMISILTÄ LÖYTYY AIKAA SELLAISEEN, MISTÄ HE PITÄVÄT, SANNA-MARI HOVI AJATTELEE.

säännöllisesti 2–3 vuoden välein. Kirjoittajana hän kuvaa itseään ennakoijaksi, Excel-ihmiseksi ja tiukkojen deadlinejen ystäväksi.

Ensimmäiset kaksi tietokirjaansa Hovi kirjoitti työparien kanssa, mutta sittemmin hän on tehnyt kirjansa yksin. Yhteiskirjoittaminen onkin Hovin mukaan vaikeampaa, erityisesti aikataulujen osalta.

Lisäksi Hovi tekee kirjojaan varten merkittävän määrän taustatyötä, joka on yksi hänen lempivaiheistaan. Yhtä omaa kirjaa varten hän voi lukea kymmeniä kirjoja lähdemateriaalia.

Lähteitä Hovi lukee erityisesti arki-iltaisain ja viikonloppuisin ja varaa pidempien, muistiinpanoihin ja lähteisiin pohjautuvien tekstinpätkien kirjoittamiseen yksittäisiä vapaaviikkoja, joihin hän käyttää lomioita tai ylityövapaita tai esimerkiksi Ruotsiin suuntautuvia matka-apurahoja. Tällaisia kirjoitusviikkoja Hovi pitää kaksi–kolme vuodessa.

– Sen jälkeen on helpompi työstää tekstiä pienempinä erinä iltaisain ja viikonloppuisin.

Käyväthän ihmiset kuntosalillakin

Hovi ajattelee, että ihmisiltä löytyy aikaa sellaiseen, mistä he pitävät, esimerkiksi sarjojen katsomiseen Netflixistä tai kuntosalilla käymiseen. Hän nauttii asioiden tutkimisesta ja uuden oppimisesta ja on aikuisillä suorittanut ylimääräiset maisterin tutkinnot taidehistoriasta ja teologiasta. Siksi myös kirjoittamiselle löytyy aikaa.

Toisaalta Hovi uskoo, että kustannustoimittajuus auttaa häntä tietokirjailijana ainakin jossain määrin. Hän on tietoinen tekstin rakenteesta ja pyrkii luomaan kiinnostavia aloituksia. Myös kokemus lukijan mukana kuljettamisesta eli faktojen avaamisesta auttaa kirjoittamisessa. Hovin lähtökohtana on, että harva hänen lukijoistaan on lukenut aiheesta yhtä paljon kuin hän.

– Ei tarvitse aina kertoa, että Suomi ja Ruotsi ovat olleet yhdessä, mutta oikeastaan kaiken muun voi avata. Jos esimerkiksi puhutaan **Kustaa III**:sta, on hyvä kertoa, milloin hän eli, Hovi sanoo.

– Lukijan voi olettaa olevan fiksu, mutta hän tuskin muistaa jokaisen Kustaan ja Kaarlen elinvuosia.

Hovin seuraava tietokirja on jo tekeillä, samasta aihepiiristä kuin aiemmatkin. Hän on luvannut luovuttaa käsikirjoituksen vuoden 2026 lopussa, ja teos ilmestyy vuonna 2027.

– Se on hyvällä mallilla, koska olen ennakoiva ihminen. ●

NÄIN SE VALMISTUU

Miten kirjoittaa kirja töiden ohella? Lööppi keräsi vinkit haastateltavilta.

EVELIN KASK: Usko omaan tekstiin ja tee ajankäytöstä valinta.

”Kun tekee ensimmäistä kaunokirjallista käsikirjoitustaan, usein ei ole mitään taakeita, että se koskaan julkaistaan. Tärkeintä on uskoa omaan tekstiin, pitää huolta omasta jaksamisesta ja päättää, että kirjoittamiseen käytettävä aika on arvokasta. Jos ei usko tekemiseen itse ja miettii, kannattaako siihen käyttää aikaa, niin ehkä se kirja ei sitten valmistu. Teoksen julkaisemiselle on perinteisten kustantajien lisäksi myös muitakin vaihtoehtoja, esimerkiksi erilaiset pienkustantamot.”

JUKKA VUORIO: Mieti, haluatko käyttää aikaasi tähän nyt.

”Tärkein vinkkini on, että älä tee mitään kirjaa, kokoa mieluummin vaikka pala-pelejä lasten kanssa. Varsinkin silloin, jos on päivätyö ja lapset ovat pieniä, on hyvä miettiä priorisointia. Kannattaako rajallisia resursseja ja aikaansa käyttää tässä kohtaa sellaiseen, mikä on enemmän tai vähemmän pois perheeltä? Haluaako sitä todella? Mutta jos lapsia ei ole, tai he ovat isoja, ei ole muuta vinkkiä kuin istua ja kirjoittaa. Muuten kirja ei valmistu.”

SANNA-MARI HOVI: Älä odota vaan tee, kunhan se kiinnostaa.

”Aina kannattaa toteuttaa haaveitaan, jos niitä on. Kun aloin opiskella taidehistoriaa, moni sanoi, että voi että, mäkin haluaisin lukea taidehistoriaa. Sanoin, että mikset ryhdy, mene avoimeen yliopistoon ja ala opiskella, sillä tavalla se toteutuu. Kannattaa myös kirjoittaa sellaisia aiheista, joista on todella kiinnostunut. Siinä aiheessa joutuu kuitenkin möyrimään aika kauan.” ●

Valtteri Väkevä on matkailulehti Mondon tuottaja,
joka on tehnyt myös ravintolakriitikon hommia.

MAISTELIN ITSENI MAAILMAN YMPÄRI

Valtteri Väkevä päätti kokeilla, kuinka monen maan ruokia Helsingissä ja lähikaupungeissa voi syödä. Ravintoloiden kiertäminen kesti kuukausia, ja samalla syntyi juttu matkailulehti Mondoan.

TEKSTI VALTTERI VÄKEVÄ KUVA ANTTI RINTALA

JOULUKUUN 2024 lopulla istuin somalialaista ruokaa tarjoavassa ravintola Zahiibassa ja ihmettelin edessäni olevaa annosta. Riisin, salaatin ja lampaanlihan lisäksi lautasella lepäsi puolikas banaani. Pohdin, onko se tarkoitus syödä alkupalaksi, jälkiruuaksi vai kenties lisukkeeksi.

Kaivoin vaivihkaa puhelimen esiin ja googlasin. Selvisi, että banaani on somalialaisessa keittiössä tyypillinen lisuke pääruuille. Niinpä kuorin puoliteutun hedelmän ja söin annoksen hyvällä ruokahalulla.

Ravintola Zahiibaan minut oli tuonut edellisenä keväänä alkanut projekti. Olin pohtinut jo pidemmän aikaa, kuinka monen eri maan ruokia pääkaupunkiseudun ravintoloissa voisi syödä.

Aloin kasata listaa ja yllätyin paikkojen määrästä. Niitä oli kymmeniä, ja mukana oli monia itselleni tuntemattomia ruokakulttuureja, kuten somalialainen keittiö. Päätin alkaa kiertää paikkoja aakkosjärjestyksessä, yksi ravintola per maa. Samalla syntyisi myös juttu matkailulehti *Mondoan*, jossa työskentelen. Ruokamatka maailman ympäri, ilman yhtään lentoa!

KIERROS alkoi toukokuun lopussa kauppakeskus Eastonin afganistanilaisesta ravintolasta ja jatkui seuraavana päivänä Lönnrotinkadun armenialaisessa. Sitten vuorossa olivat Australia, Bangladesh, Belgia, Brasilia...

Päätin kertoa vierailuista myös Instagram-tarinoiden muodossa. Köyhän miehen maailmanympärimatka sai somessa mukavan vastaanoton: ihmiset lähettivät

kiitosviestejä ja ravintolavinkkejä. Instagram-seuraajiksi alkoi tupsahdella tuiki tuntemattomia ihmisiä, jotka olivat kuulleet projektista. Moni tuntui suhtautuvan intohimoisesti jonkin tietyn maan ruokakulttuuriin. Yksi kertoi ikävöineensä brasilialaista *farofaa* eli paahdettua maniokkijauhoa. Toinen taas ilahtui kuul-tuaan itävaltalaisesta ruokapaikasta, josta saa hänen suosikkioiluttaan, salzburgilaista Stieglia.

PROJEKTIN alussa olin optimistinen aikataulun suhteen. Kuinka kauan muka 50 ravintolan kiertämisessä voi kestää? Syönhän minä sentään lounasta joka päivä, ja suuri osa visiiteistä tulee siinä sivussa. Arvioin, että homma olisi paketissa kolmessa kuukaudessa. Toisin kävi.

Vauhdikkaan alun jälkeen tahti alkoi hidastua. Välillä saattoi käydä esimerkiksi niin, että listalla seuraavana oleva pikkuravintola olikin kiinni yrittäjän loman vuoksi ja jouduin odottelemaan paikan avautumista. Aakkosjärjestyksestä en halunnut lipsua edes poikkeustapauksissa.

Välillä syöminen kävi suorastaan työstä. Olin tehnyt aiemmin ravintola-arvioita muun muassa *Helsingin Sanomiin* ja pohjoismaiseen *360° Eat Guide* -oppaaseen. Myös niissä hommissa olin huomannut, että liika on liikaa, vaikka kyseessä olisi niinkin mukava asia kuin ravintoloissa herkuttelu.

On vaikea innostua uudesta ruokakulttuurista, jos edellisen maan antia ei ole ehtinyt kunnolla sulatella.

KIERROKSEN JÄLKEEN PÄÄKAUPUNKISEUDUN RUOKATARJONTA TUNTUU ENTISTÄ KANSAINVÄLISEMMÄLTÄ JA KIINNOSTAVAMMALTA.

VALTERI VÄKEVÄ

Valtteri Väkevä kiersi pääkaupunkiseudun etnisiä ravintoloita maan mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Projektin edetessä aloin ymmärtää, että yksi ravintola viikossa on mielekäs tahti.

RAVINTOLAMATKASTA teki pitkän myös oma kunnianhimo. Jos jostain löytyi kesken kaiken projektiin (ja maiden aakkosjärjestykseen) sopiva uusi ravintola, se kiilasi totta kai mukaan ohjelmaan. Välillä jopa mietin, pitäisikö otantaa laajentaa harvinaisuuksien kohdalla myös muualle Suomeen.

Löysin esimerkiksi Oulusta maamme ainoan hollantilaisen ravintolan. Sen erikoisuuksiin lukeutui rotterdamilainen *kapsalon*, johon tulee muun muassa ranskalaisia perunoita, kebablihaa ja grillattua goudajuustoa.

Elokuussa 2024 olin matkalla juttukeikalle Iso-Syötteelle ja suunnittelin piipahtavani *kapsalonilla* samalla, kun vaihdan Oulussa lentokoneesta bussiin. Vaihto oli tiukka, mutta laskin, että taksikyvyillä ehtisin kentältä keskustaan ja voisin hotkaista sielä nopeasti ruuan. Ainakin jos soittaisin ja tekisin tilauksen jo matkalla ravintolaan.

Hetken aikaa mietin, kannattaako moinen ruljanssi vain siksi, että pääsee maistamaan rotterdAMILAISTA mättöruokaa. Mutta vain hetken. Olihan kyseessä sentään Suomen ainoa hollantilainen ruokapaikka. Lopulta menolento myöhästyi sen verran, että herkuttelemaan ei olisi ehtinyt edes taksilla. Paluumatkalla taas vaihto oli niin tiukka, että vierailu jäi väliin. En sentään lähtenyt myöhemmin varta vasten Ouluun *kapsalonin* vuoksi. Takaraivossa jyskytti jo pieni paine: loputtomiin ravintolakierrosta ei voisi venyttää, sillä olin luvannut kirjoittaa siitä jutun vuoden 2024 viimeiseen *Mondon*.

RUOKAMATKAN aikana kuulin useasti saman kysymyksen: onko tämä työprojekti vai vapaa-ajan harrastus?

Vastasin aina, että ravintoloiden kiertäminen on 90-prosenttisesti omaa puuhastelua ja 10-prosenttisesti työtä. Todellisuudessa tällaista rajanvetoa oli mahdollon tehdä. Tuolla määrittelyllä sallin pikemminkin itselleni tolkkuttoman ajankäytön yhteen juttuun.

Jos Helsingin ja pääkaupunkiseudun kansainvälisestä ravintolakentästä olisi halunnut tehdä usean sivun vinkkilistauksen normaalin työajan puitteissa, se olisi kannattanut toteuttaa jotenkin muuten kuin käymällä itse syömässä jokaisessa paikassa. Mutta tylsempäähän se olisi niin ollut.

Vaikka vierailin monissa paikoissa iltaisin, viikonloppuisin ja loma-aikoina, en merkinnyt visiiteistä ylityötunteja. Samalla logiikalla toimittiin myös kulujuen kanssa: *Mondo* maksoi pienen osan ravintolakäynneistä, ja loput kustansin omasta lompakostani.

Ajan- ja rahankäyttöön ei toki voi aina suhtautua työelämässä näin leväperäisesti, mutta joskus toimittajana pääsee tekemään niin mielenkiintoisia asioita, että periaatteista kannattaa mielestäni hieman joustaa.

OLIN menossa maistelemaan malesialaista ruokaa, kun tajusin että aikataulu pettää. *Mondon* deadline lähenei, mutta jäljellä oli vielä parikymmentä ravintolaa.

Kirin tahtia minkä pystyin, mutta tiesin, että osa jutusta täytyisi kirjoittaa pelkän taustatyön pohjalta. Onneksi kyse oli lyhyistä esittelyistä, ja 30 paikan jälkeen minulla alkoi olla hyvä ote hommaan. Pyrin lukemaan aina ennen vierailua kyseisen valtion ruokakulttuurista ja tunnetuimmista annoksista. Jos listalta löytyi maan kansallisuoruoka, tilasin aina sen.

Tältä pohjalta perusesittelyitä syntyi ilman omaa kokemustakin. Lukijat tuskin huomasiivat asiaa, mutta itseäni se silti hieman harmitti.

Mondon juttu ilmestyi marraskuun lopulla, ja siihen tuli esittelyä 50 eri maan ruokia edustavista ravintoloista Afganistanista Yhdysvaltoihin.

Palautetta sain muun muassa kivasta ideasta sekä saksankielisten nimien oikeinkirjoituksesta. (Lukijalle terveisii: pannukakkupaistos *kaiserschmarrn* voidaan todellakin kirjoittaa suomenkielisessä tekstissä pienellä alkukirjaimella, vaikka Saksassa se alkaakin isolla.)

MINUN ruokakierrokseni tuli päätökseen vasta huhtikuussa 2025, kun marssin Herttoniemessä sijaitsevaan Mr. Pastramiin. Lihatäytteisiä leipiä tarjoava paikka sai kunnian edustaa Yhdysvaltojen ruokakulttuuria.

Ravintolaprojekti vei lähes vuoden, ja paikkoja kerätyi sama määrä kuin *Mondon* juttuunkin: 50 kappaletta. Mutta mitä tästä kaikesta jäi käteen?

Ainakin kierros jätti halun tutustua paremmin moneen ruokakulttuuriin. Yksittäinen visiitti tuntui usein vain pintaraapaisulta, kun listalla oli niin paljon muitakin mielenkiintoisia annoksia, joita tekisi mieli maistaa.

Projekti myös muutti mielikuvaani monista maista. Tätä ennen vaikkapa Bangladesh toi mieleeni vaatteen halpatuotannon. Nykyään ajattelen sen kohdalla ensimmäisenä ravintola Rannagorin mahtavaa chutney-kastiketta.

Kierroksen jälkeen pääkaupunkiseudun ruokatarjonta tuntuu entistä kansainvälisemmältä ja kiinnostavammalta. Valinnanvaraa on irakilaisesta aamupalasta jemeniläisiin lihapatoihin, ja monia paikkoja pyörittävät ihmiset, jotka ovat kotoisin näistä maista.

Ravintolakenttä myös elää koko ajan: monia esittelemiäni ravintoloita ei enää ole, mutta niiden tilalle on noussut kiinnostavia uusia tulokkaita.

Toivon, että projekti innosti monet muutkin tekemään lähiruokamatkoja ja testaamaan vaikkapa somalialaisen keittiön erikoisuuksia. Kun lähtee maistelemaan itselle vieraita herkkuja, voi kokea samanlaisia uusia elämyksiä, joihin vaikkapa matkailun viehätys perustuu. Samalla saattaa huomata, että banaani maistuukin todella hyvältä mausteisen lampaanlihan kanssa. ●

KAIKKIEN KAVERI

Janne Peljolle ja Bernt Nordmanille lobbaus ei ole kirosana.
Ilmastoasioihin erikoistuneet edunvalvojat kertovat
Lööpille, millaista vaikuttamistyö Brysselissä on.

TEKSTI ILMO ILKKA KUVAT PEKKA HOLMSTRÖM

Vaikuttajaviestintä, vaikuttamistyö tai edunvalvonta. Lobbaukselle on lukuisia kiertoilmaisuja. Pohjimmiltaan kyse on kuitenkin viestinnästä, jonka avulla halutaan ajaa tärkeiksi koettuja asioita.

Euroopassa tuskin on toista yhtä suurta lobbaajien keskittymää kuin Bryssel, jossa Euroopan unionin asioista päätetään ja väännetään.

EU:n avoimuusrekisteriin on kirjattu yli 16 000 organisaatiota, jotka pitävät yhteyttä EU:n toimielimiin edunvalvontatarkoituksessa. Rekisteri on EU:n mukaan luotu lisäämään läpinäkyvyyttä, jotta EU-maiden kansalaiset olisivat tietoisia yrityksistä, itsenäisistä ammatinharjoittajista, järjestöistä, eturyhmistä ja muista organisaatioista, jotka pyrkivät toimillaan vaikuttamaan EU:n politiikkaan ja päätöksentekoon.

Suurimpia niistä valtavan suurista ja tulevaisuutta myllertävistä asioista, joista Brysselin saleissa päätetään, ovat ympäristö- ja ilmastokysymykset.

Ytimessä koordinaatio

Millaista työtä lobbaaminen sitten käytännössä on?

Bernt Nordman on työskennellyt viisi vuotta Suomen WWF:ssä, missä hän johtaa järjestön ilmasto-ohjelmaa. Yhteensä hän on työskennellyt poliittisen vaikuttamisen asiantuntijana ja substanssiasiantuntijana jo 25 vuotta.

Brysselissä on Nordmanin mukaan suuri joukko eri luonto- ja ympäristöjärjestöjen lobbausosastoja. WWF:n European Policy Office (EPO) -toimistossa on nelisenkymmentä työntekijää, joista hieman alle kymmenen työskentelee ilmastoasioiden parissa. Vakinaisten työntekijöiden lisäksi toimistolla on ajoittain eri hankkeita varten palkattuja työntekijöitä.

– Ympäristöjärjestöjen Brysselin-toimistoilla on yhteinen koordinaatioelin, joka tunnetaan Green 10 -nimellä. Sen kautta luodaan ja välitetään muun muassa yhteisiä kirjeitä, julistuksia ja aloitteita EU-komissaareille ja virkahenkilöille.

Vaikuttamistyössä on EK:n Janne Peljon mukaan tärkeintä oikea ajoitus.

Lobbyausprosessi alkaa WWF:n Bernt Nordmanin mukaan agendan asettamisesta.

– Voimme koordinoida työtämme sekä sisällön että konkretian tasolla. On todella tärkeää, että EU:n päätöksenteon dynamiikka ymmärretään.

Dynamiikalla Nordman viittaa siihen, että vaikka Brysselissä tehtävät päätökset ovatkin hyvin merkittäviä, itsenäiset jäsenvaltiot vaikuttavat niihin suurensti neuvoston kautta.

Läpinäkyvää lobbausta

Janne Peljo työskenteli noin kymmenen vuotta Sit-rassa ilmastonmuutoksen ja sen taloudellisten vaikutusten parissa ennen kuin siirtyi Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n ilmastoa ja luontoa koskevien aiheiden johtavaksi asiantuntijaksi vuonna 2021.

– Ilmastopolitiikka ja elinkeinopolitiikka nivoutuvat tähän maailmanaikaan erittäin tiiviisti yhteen, Peljo sanoo.

EK:lla on ollut oma Brysselin-toimistonsa jo yli 50 vuotta, mikä tarjoaa oman väylänsä päätöksentekoon vaikuttamiseen ja keskustelujen käymiseen.

– Karrikoiden voisin sanoa, että kolmannes Brysselin-toimistomme työntekijöiden ajasta menee asioihin perehtymiseen, ihmisten tapaamiseen, verkostojen luomiseen ja näkemystemme esiintuomiseen.

– Toinen kolmannes on Business European tai muihin järjestöihin vaikuttamista ja vuoropuhelua niiden kanssa. Kolmannes on suoranaista poliittista lobbaamista tai keskeisten viestiemme viemistä päätöksentekijöille, Peljo kertoo.

Brysselissä tehtävän vaikuttamistyön hyvä puoli on Peljon mukaan sen läpinäkyvyys.

– Brysselin läpinäkyvyysrekisterit ovat hyviä tietolähteitä, ja itse olemme ottaneet sen vielä korostu-neemmin toimintaamme mukaan. Kun teemme esimerkiksi lausuntoja tai kantapapereita, kirjaamme ne näkyviin sivuillemme, ja kun tapaamme päätöksentekijöitä, tiedot tapaamisista ovat nähtävissä EU:n avoimuusrekisterissä.

EU:n päätöksentekokoneisto on Peljon mukaan niin suuri, että omaa viestiä on elintärkeää pystyä monistamaan ja levittämään.

– Tässä läpinäkyvyys ja omien viestien tyrkyttäminen kaikissa kanavissa on tehokas keino. Kun itse käyn Brysselissä, tapaan tyypillisesti eri järjestöjen toimijoita ja vaihdamme tietoja ja näkemyksiä tilannekuvasta perustelujen kera, Peljo kertoo.

Nordmanin mukaan lobbarit pyrkivät vaikuttamaan jonkin verran myös suomalaisiin eurokansan-

edustajiin. Suomalaiset mepit keskittyvät toki enemmän EU-tason politiikkaan kuin esimerkiksi kotoisen eduskuntamme kansanedustajat.

– WWF Suomi keskittyy ennen kaikkea vaikuttamaan Suomen kantoihin, ja EPO-toimistomme keskittyy vaikuttamaan komissioon ja EU-parlamenttiin, Nordman selventää.

Ajoissa olemisen tärkeys

Itse lobbausprosessi alkaa Nordmanin mukaan agendan asettamisesta.

– Pitää olla jokin idea, mitä lähdetään ajamaan. Tässä työkaluna on yleensä esimerkiksi raportti tai selvitys, jossa käydään läpi jotain, mikä ei toimi. Esimerkkinä tästä Brysselin-toimistomme kokosi raportin, jossa käytiin läpi, miten EU-maiden päästökaupoista saamat tulot käytetään.

WWF:n raportista kävi Nordmanin mukaan selväksi, ettei päästökauppatoimia ollut aina käytetty direktiivin mukaisesti eli ilmastotoimiin.

Vaikuttamistyössä on Peljon mukaan tärkeintä oikea ajoitus.

– Pitää osata lukea politiikkavalmistelun sykliä ja olla riittävän ajoissa esittämässä uusia ideoita ja toimintatapoja eikä tulla vasta loppuvaiheessa sanoamaan, ettei tämä käy. Brysselissä korostuu se, että aikajänteet ovat kotimaahan verrattuna pitkiä ja sidosryhmiä on paljon.

Pitää siis olla mukana asettamassa agenda hyvissä ajoin. Tämä vaatii Peljon mukaan sitä, että kotiläksyt on tehty ja argumentit hiottu. Esimerkkinä tästä hän mainitsee investointituen ympärillä käydyssä keskustelun noin puolentoista vuoden takaa. Tuolloin EK:n viestinä oli, että Euroopan kilpailukyvyyn kannalta paras ratkaisu olisi kilpailullinen rahasto, joka vauhdittaisi vihreää siirtymää yhteiseurooppalaisesti kansallisen tason sijaan.

– Nyt tämä asia on päätöksentekijöiden keskusteluissa. Tämä on hyvä osoitus päätöksenteon pitkästä aikajänteestä ja ajoissa olemisen tärkeydestä, Peljo sanoo.

Kokonaistilannekuvan luominen valmisteilla olevasta lainsäädäntöpaketesta vaatii usein henkilökohtaista kontaktia komission valmistelevaan portaaseen. Suomen pienuudesta ja periferia-asemasta johtuen suomalaiset lobbarit joutuvat Peljon mukaan perustelevaan painokkaammin, miksi heidän on tärkeää päästä tapaamaan eri maiden meppejä.

– Haluamme osoittaa, ettei meidän tapaamisemme ole mitään ajanhukkaa. On tuki luontevaa, että ihmisten kokemusohja viitoittaa heidän odotuksiaan. Oma kokemukseni on, että kunhan pystyt perustelevaan, miksi tapaaminen on relevantti ja millä asialla olet, ei tapaamisten sopiminen meppien tai komission virkahenkilöstön kanssa ole vaikeaa, hän kertoo.

SUOMALAISET LOBBARIT JOUTUVAT PERUSTELEMAAN MUITA PAINOK- KAAMMIN, MIKSI HEIDÄN ON TÄRKEÄ PÄÄSTÄ TAPAAMAAN ERI MAIDEN MEPEJÄ.

Jalkautumista ja small talkia

WWF:n Brysselin-toimiston tehtävänä on pysyä perillä siitä, millaista keskustelua esimerkiksi komissiossa käydään järjestön toimialaa koskettavista aloitteista.

– Käymme jatkuvasti dialogia komission virkahenkilöiden kanssa siitä, mitkä asiat ovat valmistelussa ja miten ne etenevät, Nordman kertoo.

Muodollisista vaikuttamistavoista hän nostaa esiin lisäksi komission pyytämät todisteisiin pohjautuvat lausunnot, joiden laatimiseen on yleensä aikaa kuukausi tai pari. Komissio käyttää lausuntoja aloitteidensa valmisteluissa.

– Väittäisin, että hyödynnämme näitä muodollisia vaikuttamistapoja erittäinkin paljon. Lähetämme todella paljon syötteitä esimerkiksi komissiolle.

Lisäksi WWF:n Brysselin-toimisto on mukana asiantuntijoista koostuvien työryhmien toiminnassa.

– Brysselissä olevat WWF:n työntekijät edustavat näissä sitten koko verkostoaamme ja syöttävät EU:n suuntaan näkemyksiämme. Lisäksi he kertovat meille niistä mahdollisista poliittisista vaihtoehdoista, joita siellä on esillä.

Muodollisen ja epämuodollisen vaikuttamisen välille mahtuvat vielä Nordmanin mainitsemat seminaarit ja paneelikeskustelut, joihin kutsutaan korkearvoisia virkahenkilöitä ja komissaareja.

– Lisäksi voidaan käydä erilaisilla työlounailla tai cocktailtilaisuuksissa ja vaihtaa ajatuksia muissa, hieman epävirallisemmissa yhteyksissä.

Brysselissä tapahtuva vaikuttamistyö on Peljon mukaan ennen kaikkea jalkautumista, jota EK, sen jäsenet ja muut yritykset tekevät monin eri tavoin.

– Esimerkki institutionaalisesta väylästä on yhteistyö Business Europe -organisaation kanssa, Peljo kertoo.

Lisäksi EK:n toimialajärjestöt toimivat aktiivisesti omissa yhteiseurooppalaisissa organisaatioissaan ja pyrkivät vaikuttamaan niiden agendoihin.

Janne Peljon mukaan vaikuttamistyö on ennen kaikkea jalkautumista.

EU:SSA PITÄÄ OSATA PUHUA SEKÄ VASEMMISTON ETTÄ OIKEISTON KANSSA.

Kotimaassa emme juurikaan puhu EU-asioista opposition kanssa, Bernt Nordman sanoo.

Esimerkiksi Teknologiateollisuus on tiiviisti mukana oman eurooppalaisen toimialajärjestönsä toiminnassa.

– Käytössä on siis kaksi väylää: kokoava väylä ja sektorikohtainen väylä. Toki toimijat tekevät aktiivisesti myös itsenäistä vaikuttamistyötä, Peljo sanoo.

Elintärkeä konteksti

Virallisen vaikuttamisviestinnän lisäksi Nordman nostaa esille myös WWF:n erilaiset erityisesti meille suunnatut tempaukset.

– Omnibus-pakettiin liittyneen keskustelun aikaan Brysselin-toimistomme esimerkiksi vuokrasi yhdessä muiden järjestöjen kanssa bussin, teippasi sen Omnibus-teipillä ja ajeli sillä pitkin kaupungin katuja.

Tuolloinen Omnibus-paketti sisälsi muutoksia muun muassa EU:n kestävyyslainsäädännön säädöksiin, kuten yritysvastuuta koskevaan direktiiviin.

Pääerot kansallisten päättäjien, kuten kotimaan poliitikkojen, ja Brysselin virkahenkilöiden ja sen poliittisten päättäjien välillä löytyvät Nordmanin mukaan poliittisten järjestelmien luonteista.

– Jäsenmaissa on yleensä ottaen enemmistöhallitukset, jotka toimivat muutamien vuosien mandaateilla. Poliittiset kuviot ovat hivenen ennustettavampia. Tiedämme esimerkiksi suuressa kuvassa, millaista politiikkaa oikeistohallitus tulee keskimäärin ajamaan hallituskautensa aikana.

Samalla kansalliset oppositio puolueet ovat Nordmanin mukaan EU:n päätöksenteossa varsin vähäisessä roolissa.

– Jos vetää mutkat suoriksi, emme me juurikaan puhu EU-asioista opposition kanssa.

EU-parlamentissa taas ei hallitus-oppositio-asetelmaa edes ole, vaan enemmistöt muodostetaan eri palikoista. Tämä tarkoittaa, että meille ja komissaareille puhutaan eri argumentein kuin kansallisen tason poliitikoille.

– Yritämme saada WWF:n sisällä luotua tietynlaisia yhtenäistä narratiivia, joka toimisi sekä Brysselin kuplassa että Suomen kuplassa. Konteksti on kuitenkin tässäkin viestinnässä elintärkeä, Nordman kertoo.

Mikä sitten tekee lobbarista menestyksekkään? Nordmanin mukaan tärkeintä on olla puoluepoliittisesti riittävän neutraali, ainakin kun ollaan päätöksenteon valmistelun loppuvaiheessa, jossa päästään jo puheisiin esimerkiksi meppien kanssa.

– Silloin pitää osata puhua sekä vasemmiston että oikeiston kanssa ja löytää tapa sanoittaa oma viesti eri tavalla eri kohderyhmille, Nordman sanoo.

Hyvä lobbari on siis kaikkien kaveri, joka viihtyy sosiaalisissa tilanteissa, tykkää rupatella poliitikkojen ja muiden päättäjien kanssa ja on sosiaalisesti taitava. Tärkeintä on kuitenkin tunnistaa poliittiset agendat ja saada oma näkemyksensä läpi, tapahtui se sitten kokkareilla tai raportteja kirjoittamalla. ●

Viiden tittelin jälkeen

Eija Pimiä ehti työskennellä Otavalla liki puolet elämästään. Kun määräaikainen työsuhde kesällä päättyi, hän päätti pysähtyä hetkeksi ja suunnitella tulevaa kaikessa rauhassa.

Olet työskennellyt Otavalla lähes puolet elämästäsi eri tehtävissä. Mitä kaikkea siihen on mahtunut?

Aloitin vuonna 2004 Otavassa markkinoinnin visuaalistina. Töiden ohessa olen opiskellut markkinointiviestintää sekä muotoilun ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon. Samaan aikaan toimenkuvani on muuttunut useaan kertaan: olen työskennellyt muun muassa erilaisissa kehitystiimeissä sekä vastuullisuustiimeissä. Tittleitäkini minulla on ehtinyt olla viisi erilaista.

Ymmärrän hyvin, että edessä ei ole toista parinkymmenen vuoden rupeamaa yhden ja saman työnantajan leivissä. Minä kuitenkin pidän muutoksesta.

Olet todennut, ettei pitkän Otava-uran päätyminen ollut oma valintasi, mutta olit varautunut siihen.

Olin jo usea vuosi takaperin olleissa muutosneuvotteissa ehdottanut toimenkuvaani muutosta tuottajasta määräaikaiseksi palvelumuotoilijaksi eri yksikköön. Ehdotus meni läpi, ja tointa jatkettiin uudemman kerran. Tiesin kuitenkin jo vuosi sitten, että tehtävä tulee päättymään.

Olet puhunut avoimesti siitä, että tämä on ollut pitkän prosessin päätepiste. Miten kuvailisit tuota prosessia?

Totta kai työsuhteen päättyessä voi olla hetkellisesti pettynyt. Siinä, että määräaikaisuus päättyy ei ole mitään noloa. Minulle tämä oli pehmeä lasku, ja

halusin hoitaa tehtäväni kunnolla loppuun saakka. Jos tehtävä olisi jatkunut, en ehkä olisi tullut lähteneeksi kohti uutta. Olisi ollut korkea kynnyks irtisanoutua itse.

Opiskelit työn ohella palvelumuotoilua ja uudistavaa muotoiluajattelua. Miten opinnot ovat vaikuttaneet uraasi?

Olen löytänyt itsestäni kehittäjän ja muotoilijan. Työelämässä olen aina edennyt ennemminkin generaalina vaakatassossa kuin tavoitellut ylemmäksi. Sitä en tiedä, onko kasvanut itsevarmuus opintojen vai iän tuomaa muutosta.

Minkä neuvon antaisit ihmiselle, jonka työsuhde on juuri päättynyt?

Eihän oman uran uudelleen muotoilu helppoa ole. Silti en suosittelisi kiireessä tehtyjä hätäratkaisuja. Jos suinkin mahdollista, muutoksen keskellä kannattaa pysähtyä kaikessa rauhassa, hengitellä ja katsella vähän kauemmas eteenpäin. Olen itsekin vielä osin samassa tilanteessa.

Onko sinulla jo ajatus siitä, mitä haluaisit tehdä seuraavaksi?

Uskon, että seuraavat työni tulevat liittymään kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen. Minua innostaa kaikenlainen uudistava ajattelu. ●

HUOPAAJA

OSA 25: *Kun uutiset maailmalta ahdistavat...*

ON AIKA VIRITTÄYTYÄ UUDISTUNEEN YLEN AAMURADION PIRSKAHTELEVAAN SEURAAN, KIETOUTUA SEN IHANAN PEHMOISEEN PUMPULIIN JA UNOHTAA MAAILMAN PAHUUS JA OMA AJATTELU.

IHANAA AAMUA teille kaikille ihanille ihmisille...

...Matti, mihin tää lokakuu oikein katosi?...

...Aivan ihania kauniita syyspäiviä...

...**pölo pölo pölo pölo pölo**

pölo pölo pölo pölo pölo...

...nääh meidän silmäpussit menee aivan

ihanasti Halloween-naamareista...

...**hölo hölo hölo hölo hölo**

hölo hölo hölo hölo hölo...

...luvataan Sannan kanssa,

ettei olla tänäkään ihanana aamuna

yhtään kammottavia...

...Aivan ihanaa...

SIINÄ LAULOI aivan ihana Juha Tapio.

On siinä jotain niin oikeaa... Mikä susta Matti

on ihan oikeaa?...

...**hölo hölo pölo pölo hölo hölo pölo pölo**

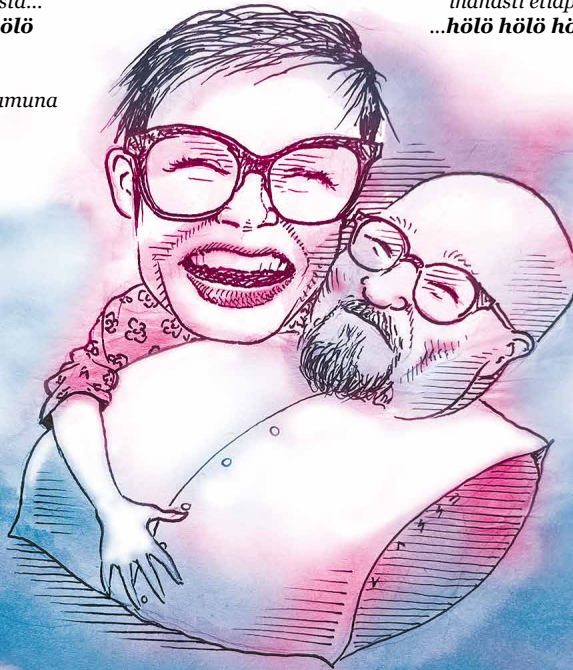
hölo hölo... Aivan ihanaa, että Leppävirralla

tilanne on ohi ja liikenne pääsee taas soljumaan

ihanasti etiäpäin, vai mitä Matti?...

...**hölo hölo hölo hölo hölo**

hölo hölo hölo...

KUN MAAILMA

on niin synkkä, niin me

Sannan kanssa ei täällä synkistellä...

...**pölo pölo pölo pölo pölo pölo**

pölo pölo pölo pölo pölo pölo...

... Aivan ihana... **hölo hölo hölo hölo**

hölo hölo hölo hölo hölo... Aivan ihanaa...

Huomasitko Matti, ettei prinssi Andrew ole enää

yhtään mittään, ihan tavallinen Andy vaan?...

Juu, on se sääli kun äitikään

ei ole enää suojelemassa... Ei ole yhtään

ihanaa, mutta meillä täällä... aivan ihanaa.

Voinko Matti kutsua sinua prinssi Matiksi?

...**pölo pölo pölo pölo pölo pölo**

pölo pölo pölo pölo pölo pölo...

ME TÄÄLLÄ YLELLÄ ollaan tutkittu sitä,

mitä te aivan ihanat ihmiset haluatte.

Siksi me tarjotaan teille taskulämpöistä huumoria

ja aivan ihanaa kirjan takakansisivistyksen

ihanasti maustamaa höttöä...

...**pölo hölo pölo hölo pölo hölo pölo**

hölo pölo hölo... me halutaan tarjota teille

merkityksellistä ja monipuolista kuulokuvaa,

ihan Ylen uuden kevytbrändin mukaista,

niin ettei teidän tarvitse vaivata päätänne... **hölo pölo**

hölo pölo hölo pölo hölo pölo hölo...

...ja tähän loppuun vielä **hölopölohölopölo**.